

Plymouth, Pa., 21 Sausio.

Nedėlioje 12 dieną Sausio, atsilaikė metinis Plymouth'o parapijos mitingas, ant kurio ir man teko prisidėti; ką aš patėmijau tenai, noriu ir su garbingais skaitytojais pasidalyti. Kaip tas mitingas prasidėjo to nežinau, nes kada aš atėjau tai jau buvo pradėtos kalbos, apie ne kurių parapijos reikalus. Kaip daugume parapijų ir czion žinoma ne be bėdų, o daugumas, ne suprasdami gerai tokių reikalų, meta kaltę ant virszinčių visos parapijos. O po teisybei virszinčiai visai nėra kalti tame dalykia, ir kad toki, kurie taip kaltina tūs virszinčius, arba komitetą, patys pastotų ant jų vietos, jeigu žinoma tikrai galėtų būti izsrinkti į tokius, tai aiskiai pamatyty keno kaltę ir ką czion kaltinti. Daugiausiai buvo keltas ginczas už parapijos skolas ir czion, ne kurie smarkocziai pradėjo rekti ant paties virszinčio komiteto, kad tai jo czion kaltę, tasai žinoma parodė, kad jisai negal but nieko czionai kaltas ir po kelis kartus paaiszkino kaip kas buvo, ir kaip dabar yra, bet ar gal tokiam, kuris užsikirto varyti savo, kūr darodyti jo klaidingumą ir pertikrėti jį? Virszinčias, matydamas, kad nepertikrės jį, atsisakė nū savo vietos ir praszė, kad kitą geresnį, pagal jų nūmonę, izsrinkty. Ir vietoje, kad visiems pritinkamai tai padaryti, daugumas su savo kalbomis, o žinoma visai bereikalingomis, taip trukdino tą ir traukė veltui laiką, kad kada reikėjo izsrinkti visą komitetą, liko tikrai keletas žmonių ant salės, kitam žinoma nusibodo beklausant tokių tuszečių kalbų, o kitas mažo užpykęs, kad jam nedūda kalbėti, izšėjo laukan. Viskas tas žinoma labai negerai, dėlto, kad potam daugumui izsrinktas komitetas

nepatiks, nes be jo nūmonės ir balso izsrinktas. Tai kas-gi czion kaltas?

Man rodos, kad ant tokių mitingų pirmiausiai reikty apie svarbesnius reikalus pasikalbėti, ir žinoma gražiai, be jokių ten gincų, o pagalios jau jeigu da kam užaina noras tai ir kokius ten mažmožius praneszti, o tada ar bus mažai ar daug žmonių ant salės, tai man ding vis tiek jau. Dabar mat kaip pasirodė visai prieszingai tas izšėjo ir nekurie nutarimai visai mažai ką buvo užkabinti, o ką po teisybei reikėjo geriau pamislyti, ant tokio metinio mitingo, ir likosi tas ant pabaigos, kada jau tikrai keli liko ant salės. O žinoma tas vis izšėjo per netikrą izzmanymą nekurių izs parapijonų.

Užsiminė, jau visai ant pabaigos mitingo, vienas izs Milutės, kurie taip-gi prie Plymouth'o parapijos priguli, apie mokestį ant parapijos ir kaip padaryti, nes jie kartu su Kingstono lietuviais nori sav atskyrium parapiją užsidėti, tai, kaip jisai pasakė, jiems jau nevertėtų dūti pinigų ant Plymouth'o parapijos. Bet kaip gi buvo czion ką gero padaryti, nes nebuvo kam tai sakyti ir kam apsvarstyti gerai tą reikalą, o po teisybei ir izs jo pusės turbūt daugiau nė vieno jau nebuvo. Tai kaip man rodos, tai tokį reikalą reikėjo prie pradžios mitingo pakelti ir gerai jį izs visų pusių peržiurėti. O dabar tai taip ir liko tikrai klausymu be jokio nutarimo, ir likosi ant tolesnio laiko tas klausymas atidėtas.

Visoki ginczai ir užmetinėjimai perdetinems parapijos yra labai nepagirtini, nes per tai daugumas, ne norėdami girdėti tokių kalbų, visai nė ant mitingo neatėjo, o ką po teisybei ir reikalus gerai su pranta ir visokius įneszimus kartu ir nutarimus gal izs tei-

singos ir geros pures parodyti. Žinoma ką paneszi ten visokius neteisingus užmetinėjimus, be velyjo sav kur kitur tą laiką praleisti.

Tai-gi labai butų gerai, kad laikia mitingų prigulincziai apsieiti ir ne jūkauti ten kur tarp savęs, kada katras nors ką gero nor pasakyti, bet palaukti kada tasai savo kalbą pabaigs ir tada ar patvirtyti jo žodžius, ar atsiszaukti priesz jį, jeigu ką galima izsrasti neteisingo. Bet niekad nedaeiti iki to, kad virszinčias mitingo turėtų paliepti pasiliauti su bereikalingomis kalbomis. Susirinkimai ant tokių mitingų ne yra ten koki saliuniszki susiejimai, kad kam kas patinka tai kalba ir daro pagal savo norą, bet jau ant tokių reikia žiurėti kaipo ant pasimokinimų ir susirinkimų tikrai rodanczių gerą ir apszviestų žmonių pusę, todėl ir apsieiti reikia gražiai.

Labai man ne szvankiai pasirodė ir tas, kad czionai, kaip rodos saliune, buvo pilna dumų nū sigarų, kodėl jau rodos negalima nors per tą trumpą laiką užsiturėti ir nerukyti, juk dėl to neapsirgtų nė vienas; bet tokiūsia dumūsia buti tai labai ne gerai kožnam be vienam, o labjausiai da prie to nepratusiam. Susiejimas ant mitingų yra lygus susiejimams bažnytiniais, o dėlto ir apsieiti reikia gražiai, ir kaipo į bažnyčią gal kožnas ateiti ir reikalauti, kad jį niekas ne užkabintų sziokiu ar tokiu budu, taip ir ant tokių mitingų tur taip buti. Neteko man buti ant tokių susirinkimų tarp svetimtauczių, ir po teisybei nežinau, kaip pas jūs ant to žiuri ir kaip pasielge, bet dūda dasimislyti, kad tur visai kitaip buti, paėmus ant paveizdzio airiszius arba anglikus, žinoma tarp jų yra truputį geresnis supratimas palitikės dalyky, ir man nudūda, kad tenai

labai tur gražius jie susiejimus, kaip izs dalies ir girdėjau apie tai nū savo draugo, kuriam tikosi pamatyti ne vieną kokį ten jų susiejimą.

Todėl labai but geistina, kad ant kitados ir mes da dailiau apsieitume, ne sakau, kad jau visai paniekinami yra mūsų susiejimai, bet da daugel tarp mūsų yra tokių, kurie pereina per tą tiesą ir nustelbe geras puses.

Visoki susirinkimai mūsų yra labai geri ir su geru mierių, tikrai tarp to randasi tokių, kurie įmargina savo nepagiremus darbus, ir kaipo ant gražiausiai nudailinto kokio daikto, o ne vietoje kas nors prilipyta but.

Tai kaip sakiau, buvo pradėta rinkti naują komitetą, nes senasis veik visas atsisakė, ir buvo izsrinkti nauji sąnariai, izskiriant tikrai kelis, kurie tie patys liko. Ir czion pagalios jau nebuvo kam rinkti ir izs ko, ba mažai visai liko žmonių; daugumas izs renkamųjų atsisakė, nėra visai ne norys jisai, o kaip man rodos, tai kodėl negalima patarnauti savo broliams, nors vienus metus, juk kitą metą gal naujas stoti į tą vietą, be jokio atsisakymo, tada visi pamatys, kaip reikalai einasi ir ar galima komitetą kaltyti.

Mieli broliai, kas yra mylėtojų dailių skaitymų ir kam miela yra mūsų lietuviszka kalba, — nusipirkite sav labai puikę apysaką apie gyvenimą Genavaitės. Pirmiau ką mus spaustuvėje buvo tokia knygutė, tai jau seniai pasibaigė, ir tasyk tikrai viena antra dalis tos apysakos buvo patalpyta, o dabar jau ir pirmą dalį pridėjome ir vienoje knygutėje izleidziame. Knygutė ta kasztūja dabar tikrai 50 centų su prisiuntimu. Baisiai dailus, pamokinantis ir uzimantis skaitymas. Ar didelis ar mažas, ar senas ar

jaunas, — kožnas atranda smagumą, skaitydamas tą apysaką.

Žinoma yra ir daugiau visokių puikių pasiskaitymų, kurių pas mus galima gauti, bet daugiau sakau apie šią, dėlto kad da nekožnam yra žinoma ji, kad jau išėjo. Daugelis buvo užpraszymų isz seniau, bet šim kart da ne atspaudyta buvo ir mes turėjome atsakyti Dabar-gi, kada jau gatava, tai dūdame visiems žinoti, kad pasiskubitų, kas nor apturėti, nés ne poilgam ir vél iszpardavinésime. Kožnam jau labai patiko, kada buvo tikrai antra dalis, o dabar jau ir pirma dalis pridéta, kurioje visa pradžia jos gyvenimo apraszyta.

Taigi sakiau nusipirkite ir skaitykite, o ir kitus, kurie niekina visokius musų rasztus ir kalbą tétvų savo po kojomis mina, ukvatikite ir tokius, mažu tik kaip nors pasiseks pabudinti ir sujudinti jų tétvyniszkus jausmus. Mažu ir jie pamatys savo klaidingumą ir, susigėdę, kad taip iki sziol niekino musų darbus, nuspjaus ant visokių ten klejojimų, ir griebsis už savo mylimiausių gėrybių; pradės pamaželi pratyti prie skaitymo lietuviszkų knygelių arba laikraszczių. Juk kiek jau musų sziczion Amerike yra, o gali sakyti né szimtiné dalis ne skaito lietuviszkų knygelių arba lietuviszkų laikraszczių. Viskas tas yra dėl musų labai reikalinga, nés daugelis yra labai klaidingų mislių apie musų darbus ir musų padėjimą. Kaip ir dabar neperseniai pakilo ginczas tarp dviejų lietuvių, už kurius ten niekus ir paraszės vienas isz jų norėjo kad butų patalpitas jų tas ginczas, nés anas pasaké, kad pakol nepamatys parodyta tai vis laikraszczyje tai niekados neatstos nū savo. Tasai didgalvis jau seniai mat, kaip sziczion Amerike ir net jau užmirszo, kad

jis yra lietuvis, o skiria savę prie Anglikų. Bet kaip asz patémijau, tai labai kvailas jo prieszingumas priesz kitą savo draugą kuris paraszė į rėdystę jų ginczą ir už tokius niekus visai né ginczytis neverta. Tikrai, kad daugiau skaitytų ir rupitų apie savo tikrą uždūtį, tai niekados iki to nedaieitų ir nerėiktų kelti ginczo, kiek ant svieto ciesorių ir ne sakytų kad tikrai vienas, arba ir už kitus, panaszius kvailumus nekeltų ginczo.

Taigi mieli broliai pasirupinkime skaityti ir darbūtis dėl savo labo, ir judinkime kitus, kurie nor atstoti nū musų, tegul ir tie sugrižta ir neprapūla ant visados dėl savo tautos, dėl savo tétvynės. Kiek tai sziadien yra tokių, kurie netik raszyti, bet ir skaityti lietuviszškai da nemo-ka gerai, o vis tai per tinginumą ir kitokias priezastis.

Praneszame visiems broliams, kad draugystė Volonczausko Plymouth'e, atidarė vakarinę mokslainę. Kas nor pasimokyti kiek ar tai raszto, ar tai rokundų ar ir taip ko, tai tegul atsilanko. Dabar bus užsiémimas tikrai Utarnjko bei Pėtnyczios vakarais nū 7 valandos. Tolesneme laikia, jeigu bus daugiau atsilankanczių, bus užvesti visoki ne tik moksliszki, bet ir kitokí pasimokinimai ir pasiliksminimai. Kam nūbodū sėdėti saliune, tegul ateina pas mus tą valandą praleisti, žinoma su didesne dėl savės nauda, ne kaip kad saliune.

Iki sziol mės labai mažai ką apie savę rupinamės ir tokį brangų laiką visai ant visokių niekų praleidziame, o žinoma tankiausiai saliunūse.

Taigi jeigu kam rupi, ir nor sav gero, tai tegul ateina į musų ruimą, į namus p. J. Paukszcziio po N 224, 228.

Daugumas raszydami į rė-

dystę, nepadeda tikro savo adreso, o neretai ir taip paraszo: „pagal žinomą adresą“, tai kagi galima visų adresus žinoti. Todėl, kaip ką raszy-site, tai pirmiausiai ant virszaus padėkite savo adresą.

Isz Lietuvos.

— Isz Suvalkų rėdybos.

Jau buvo aptykę maskoliai su lietuvisztę, nebuvo girdėti né apie kankitinius už lietuvisztę. Dabargi, apie Kalėdas, tapo suimtas nū *Liudvinavo* vienas žmogus su lietuviszkom knygom. Turėjo buti paskustas, nés abjeszczikai jo laukė. Knigas neszė krepszyje, apkrovęs isz visų szonų dūna, bet né tas jo gudrumas nieko negelbėjo: abjeszczikai iszkrėtė ir krepszi, nors tas žmogus yra jau senas ir vaicszcziodamas su krepsziu iszrodė, kaip elgėta. Maskoliai labai asztriai jį suémė ir dabar pestungėje laiko.

Žiema, arba geriaus sakant, žiemos szaltis susistiprino. Ėsti po kelioliką laipsnių R. szalczio. Vienok sniego labai mažai yra, žmonės vis dar raitais turi važinėti. Bando kaip kas ir rogėmis per grūdus barszkyti, bet tokių mylėtojų rogių mažai atsiranda.

Ir tie, kurie neapkenczia lietuviszkų rogių — maskoliai, pradeda apsimalszyti savo neapykantoje. Lietuviszkų rogių suvis nekapoja, kaip isz rudenio buvo tikrai ketinę. Kada *Vilkaviszchio* pavieto virszinjkas suszaukęs valszcziaus urėdnjkus davė jiems paslaptas instrukcijas (tainija predpisanija), tarp kitko pasaké, kad senųjų rogių nekapotų, tik „per terpupirszczius ant jų žiurėtų“. Kaip su jom nusibaigs, nežinia; gal buti, kad ir neprivers taisyti lietuviams azijatiszkas roges, nés ukinjkai nelabai maloniai žiuri ant to įvedimo. Kas ypa tingiausia, kad kitūse vals-

cziuose ant susirinkimo, kada pavieto virszinjkas apskaitė apie galutiną įvedimą naujų rogių, ukinjkai garsiai pradėjo priesztauti. Kurie toliaus nū virszinjko stovėjo, tie pradėjo net szaukti, kad nepasidūti. „Szimet, saké jie: įves savas roges, kitą metą lieps apsilvilti raudonais, trečią metą lieps užsiželdyti barzdą, o paskui ir į cerkvę užsimanys varyti!“ Matyt, kad ukinjkai vis labjaus pradeda suprasti savo padėjimą ir norus savo geradėjų — maskolių. Be abejonės, tai vis įtekmė lietuviszkų laikraszczių. Jei isz ukinjkų retas katras skaito lietuviszkus laikraszczius, bet persergėjimai, padūdami laikraszcziūse platinasi nū vienu ant kitų. Kurie skaito lietuviszkus laikraszczius, tų nūmonės atsimaino, o paskui jie kalbėdami su savo kaimynais, aklesniaisiais, butinai ir jiems įkvepia naują dvasią.

Maziulis.

— *Vilniaus rėdyba.* Žinoma yra, koki maskolių popai neapszviesti, tamsus. Daug tarp paczių maskolių, vaicszcziuoja negražių anekdotų apie popus. Maskolius popui neiszsitiki labjaus, kaip paprastam žmogui. Vietomis Maskolijoja popus visai ant jųko laiko, né po akių jų nekenzczia. Vienas mano pažįstamas, suvis ne melagis, pasakojó, kaip jis matė apsireiszkimą neapykantos priesz popus. Vieną dieną, girdi, trys popai isisėdo į lūtelį pasikilnoti ant upės Volgos. Kaip tik žmonės pamatė, kad tik vieni popai lūte sėdi, tūjaus keli vyrai sėdo į kitą lūtą ir tiesiok prie popų priplaukę apvertė jų lūtelį. O visi kiti stovėdami ant kranto trepsėjo ir džiaugėsi, matydami tokią smagią maudynę savo popų. Tenais, pagal žodius to mano pažįstamo, jei vyras pagauna

pas savo pacią popą, nieko jam daugiau nedaro, tik pripila į barzdą smalos.

Lietuvoje, kur yra koksai popas, labjaus davadijasi, nės patekęs į kitokius žmones, lietuvius, negali jau taip labai kompromitavotis. Vienok ir Lietuvoje — nedūk Dieve — koki popai: tamsunai, girtūkliai.

Taip, *Merkinės* (Trakų p.) popas Kazanski's susispažė cerkvėje laikia dievmaldystės (molebstvijos) su djaku Vaszczenko už pinigus, atnesztus parapijos (za pominanije pokoinika). Mat, popas djakui davė ne visus pinigus, kiek anam prigulėjo. Djakas pareikalavo pilnos savo dalies. Kada popas atsakė jam, kad daugiau negaus, nės ir taip girtas, tada djakas cerkvėje, prie visų, atsiliepęs į popą meiliūju gudiszkū priezodžiu J...tvoju mat?! kirto popui į žandą, o paskui pasigriebe vienas kitam už barzdų ėmė tasytis.

Tas atsitikimas buvo pereitą rudeni. Da ir dabar djakas Vaszczenko vaikszoziomas po Merkinės karcziamas giriasi, kaip jis sumuszė cerkvėje popą.

V. Stagaras.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *Washington, D. C.* Girdešis, kad kreiseris „New York“ ir du kiti laivai kariszki isz eskadros admiralo Bunce'o, o gal ir visa flota, stovinti įplaukoje Hampton Roads, leisis į kelionę už aceano į Vidurzemines mares, jeigu randas turkiszkas ne sutiks ant reikalavimo Terrello, ministerio Suv. Valst. Konstantinopolėje.

P. Terrel pareikalavo nū Portos atlyginimo skriaudos, padarytos amerikonzskiems ukėsams, laike visokių maisztų. Jeigu Porta nesutins ant

to, tokiu budu Suvienytos Valstijos iszsiūs savo flotą ant turkiszku vandenu, kuri susivienys su flota europiszku vieszpatyseczių, plaukenczius ant turkiszku vandenu. Randas Suv. Valstiju su pagalba savo flotos nori priverst Turkije, atlygti visas skriaudas, padarytas amerikonzskiems ukėsams, ar tai materijalizkas, ar tai už suzeidimą, laike pjovyniu.

— *Washington, D. C.* Delegacije kubanskos republikos, sudeta isz jenar. Thomaso Estrados Palma, sekretoriaus G. Qusados ir skarbniko Il. Rubenso, atvyko 7 diena szio menesio į Washigtoną del pakelimo isz naujo klausymo apie pripazinimą Kubanieczių, per randą Suvien. Valstiju kariszkos pusės. Atsiszauke pirmiausiai jie į departamentą Vals., bet czion neberado ministerio Olney, kursai ėmė dalyvumą ant susirinkimo gabinetu. Vizitai jų turėjo tą mierį, kad užtikrit protekcija Suv. Valst. reikale jen. Jul. Sangully, brolio pulkauniko Sangully, kursai atvyko pas ministerį Olney su delegacija Kubaniszka

Delegacija, iszleidama isz biuro ministerio Olney, paliuko visas popieras, apie savo reikalą.

Jenerolas Julio Sangully likosi apsuditas Havannoje iki pabaigai dienu amziaus savo įkalėjimą už tai, kad padėjo maisztinikams ant salos Kubos tam reikale ir tankiai susineszdavo su jais.

Delegacija kubaniszka ketina pridėti visas savo pajiegas, kad kongressas pripazitų Kubanieczius už kariszką pusę

— *New Yorkas.* Provincijoje Pinar del Rio daėjo jau iki atidaro pasiprieszinimo prieszais Ispanus. Da iki sziam laikui ta provincije buvo rankose Ispanų.

Visoki stengimai pritraukti

darbinikus prie maisztiniku pusės, nuėjo ant nieko. Priezasczia to, gal buti tas, kad tukstancziai darbiniku triusanczių ant plantacijų tabako, gime yra ant salų Kanaryiskų. Bet nū to laik, kaip jen. Gomez atsineszė į tą szalį ir gyventojus kanaryiskų salų apėmė revoliucioniszka dvase ir prisideda prie maisztiniku.

— *Key Vest Fla., Jen.* Gomezas jau turės savo rankose nepoilgam Havanną. Vadas Kubanieczių su savo kareiviais užėmė szaltinius, isz kur gyventojai Havannos gautina vandenį.

Ispanai per neapsizurėjimą nepastatė czion stiprios atspirties, o Gomezas, dasizinojas apie tai, 6 diena szio menesio iszsiuntė saviszkius del užėmimo tų vietų. Kubaniecziai be jokio szuivio užėmė tas vietas. Gyventojai miesto, dasizinoja apie tai labai nusigando, ne mažiau nusigando ir urėdnikai miesto.

Czionai dabar bėgioja įvairios zinios, kas apie misli maisztiniku vadovo. Kalba, kad jisai iszardys su dinamitu triubas, per kurias traukesi vandū ir tūm atims isz pilioniu vandeni, kaip del gėrymo taip ir del gesinimo ugnies, reikalingą. Po tam prilankus maisztinikams pilionys Havannos padegs isz visų krasztų miestą ir sudegis.

Jau turbūt padėjimas Havannos gana nelauktinas, jeigu jen. Campos'as į havanską prieplauką paszaukė visus ispaniszkus laivus kariszkus, kurie iki szio laik sergėjo pamarines vietas kubaniszkas, norėdami nedaleisti maisztinikams prigriebti daugiau pagalbiniku. Dabar tie laivai padės Campos'ai apginti miestą Havanna.

— *New Yorkas.* Teisdaris Pryor, isz aukszcziausios tiesavietės, atsakė 8 diena szio mė-

nesio iszdavimo popierų ukėsiskų keletam isz praszytojų, ir apznamenino, kad nū szios dienos ne dūs tokių ne vienam isz tų, kurie ne skaitė konstitucijos Suvienytų Valstiju, arba kurie ne moka angliszkos kalbos.

— *Madrid.* Dieną 8 Szios aplėkė czion paskalos, nės ant vietos jen. Martinezo Camposo, didziausio virsziniko kariszkos galybės ant salos Kubos, likosi perstatytas jen. Polavieja, ar jen. Veyler.

— *Roma.* Randas atlaikė telegramą isz Abisynijos, danteszanczia, kad pirmutinė sargyba armijos Abisincziku, esanti po vadovyste Ras Makonzemo, turėjo keletą susitikimų su valakiszkais kareiviais, kur visados likdavosi sumuszi.

Isz pusės abisincziku krito kelios deszimtys žmonių, bet isz kareivių valakiszku anė vienas.

— *Havanna.* Czion klesczia tarp visų nūmonė, kad tikras muszis jau nepoilgam turės užstoti... Ant veido visų pilioniu galima patėmėti didelį neramumą. Isz szalies Guanay, miestelio skaitanczio 4,000 žmonių ir gulinczio provincijoje Pinar del Rio tolu mo 45 mylės į pietus nū Havannos, girdėtis dundėjimas kanūliu ir muszkietų... Nūgastis ir neramumas tarp pilioniu Havannos ne tiek yra baugus del užpūlimo maisztiniku, arti jau stovinczių, kaip daugiau tas, kad visa provincija Havannos yra isznaikyta ugne ir miestas Havanna gal greitai but troszkinamas, nu-traukiamu vandeni.

Vandū ateinantis į miestą tur savo szaltinius vietoje Capbazar, gulinczios dvi mylias nū Vento. Dabar maisztinikai vaiksztinėja apie tas vie-

tas, o ispaniszki kareiviai, czion esanti, ne perspėja jŭs visai. Kubaniecziai po Ispanų akimis sudegino tris cukrines plantacijas, beje: Maulin, Garro, ir Baracoa.

Skaitlius maisztinjkų Managujo ir Calabazar, attolintų keturios mylios nŭ Havannos, pakilo aukszyn. Į miestą Havanną isz visų pusių renka si vyrai ir moteriskės, kurie traukesi nŭ maisztinjkų.

— *Havanna.* Ant susirikimo, atsibuvusio 6 dieną szio mėnesio, vadai visų politikiszkių partijų nutarė suvienyti visas savo spekas dėl atkirtimo užpŭlimo Kubanieczyų.

Maisztinjkai atėjo į Punta Bravą, netoli Marianos. Jen. Luque sulaike užpŭlimą Kubanieczyų ant San Antonio Ramos.

— *Havanna.* Valdžė negali jau ant ilgesnio laiko slėpti bausmingo padėjimo miesto ir dėl to skubriai drutinasi. Ant krasztų miesto stato kandles ir trauke naujus kareivius isz aplinkinių ukėsu, galinczių stoti į kariszkas eiles, neziurint ant metų. Artilerija miklinasi dieną ir naktį, kad prisitaisyti ant sutikimo Kubanieczyų.

Jenarolai ispaniszki, nor perspėti įėjimą maisztinjkų į provinciją Pinar del Rio ir dėl to įsteigė tvirtą sargybą czion. Sargybą tą 5 dieną, szio mėnesio sulaužė pirmutinė sargyba armijos Gomezo ir pŭlėsi į provinciją Pinar del Rio kur naikina viską ugne ir kardu. Provincijoje maisztinjkai isz naikino visas plantacijas ir sudegino lygei, kaip ir provincijoje Matanzas. Sako, kad da per vieną dieną paskiau, ne bus czion anė vienos plantacijos, nesa maisztinjkai viską sudegis.

Proklomacijoje jenar. Campos, iszdŭta ukėsamis salos Kubos, kad tie laikytų arklus

dėl ispaniszkos kariumėnės, nuėjo ant vėjo, nės Kubiecziai paėmė visur arklus dėl savės ir tokiu budu tur gerą raitariją kurios reikalingumas labai jautus Camposai.

Jau veik visa sala Kuba, iszskirent tiktai miestą Havanną, laikoma yra rankosė Kubieczyų. Iki sziam laikui da nezinoma kur pasinesz Gomezas: ar eis da tolyn į vakarus, ar trauks tiesiog ant Havannos.

— *Havanna.* Stacijos gelezinkelio Villanueva Melonoje ir Guara, gulinczios keletą mylių į vakarus nŭ Guines provincijoje Havanna, likosi isznaikytos per maisztinjkus.

Isz czion jie pasineszėjo ant miestelio San Felipe, gulinczio tarp gelezinkelių Batabano ir Villanueves. Majoras miesto, dasizinojas apie artinimasi maisztinjkų, surinko 200 žmonių ir ryzosi gintis. Maksimas Gomez, vadas maisztinjkų, iszleido pasiuntinį pas majorą ir liepė pasakyti, kad jeigu tiktai jie dŭtų nors vieną szuvį į maisztinjkus, tai tŭjaus bus visas miestas sudegintas. Pilionys praszė majoro, kad tasai nesipriesintų, nesa jie ne nor patrotit savo vietos. Majoras paklausė ir liepė pasakyt Gomezui, kad jisai visai jau neprieszina. Gomezas su 4,000 saviszkių įėjo į miestą. Kubaniecziai ne padarė pilionims jokios skriaudos.

Dauğybės ukėsu traukesi nŭ maisztinjkų isz Melenos ir atėjo į Jesus Del Monte, priespilį Havannos. Randava kolumna, po vadovyste jen. S. Valdezo, atėjo 5 dieną szio mėnesio arti įplaukos upės Havanos.

Trukis gelezinkelio Villanueva, kuris atėjo į Havanną, atvezė daugelį pabėgusių isz San Felipe, Bejucal, Daran, Melenos ir Guaros, jieszkanczyų pagelbos pas Ispanus.

Tas patsai trukis atvezė ir kareivius isz plantacijos Barrito.

Keliaunjkai atvykusiejie isz Melenos, danesza, kad Kubaniecziai įsilaužė į miestą ir apsiautė bažnyčią, kur bulmistras su keleta pilionių užsislėpė, ir tam muszyje krito patsai bulmistras.

Maisztinjkai įsilaužė į miestą Quivican, kur paėmė daugelį ginklų ir amunicijos. Stacijoje gelezinkelio likosi sudegita.

Miestą San Gabriel Kubaniecziai sudegino. Pilionys užsislėpė giriose. Tiktai trys namai likosi nesudegiti. Ispaniszka kariumėnė atlaikius prisaką pasineszēt į rytus nŭ provincijos Santa Clara, dėl susivienijimo su kitomis dalimis kariumėnės provincijose: Havanna ir Pinal del Rio, ataina dabar į Batabaną, szalį, kuri guli pietinem gale gelezinkelio Havanna ir Batabana, isz kur jau gali greitai but iszsiuntinėjami ar į Havanną, ar kokį nors daiktą Pinal del Rio. Kubaniecziai traukesi nŭ tikro muszio su Ispanais ir iszszovę kelis kart, greitai eina atgalios.

— *Madrid.* Oficijalna depesza, atlaikyta czion, danesza, kad ispaniszka kariumėnė sulaike Kubanieczius, traukenczius ant Havannos. Ta pati depesza pridure, kad jen. Navaro sumuszė maisztinjkus, bet tikrų žinių apie tai negirdėti.

„Heraldo“ tvirtina, kad žino isz tikro szaltinio, buk jen. Camposas norys atsisakyt nŭ 2 dienos Vasario szių metų. Platinimasi revoliucijos visoje Ispanijoje iszszaukė didelę neuzkantą. Kariszkŭse ratŭse smarkiai kritikavoja jenar. Camposą, bet randas ne atims nŭ jo vadovystės ir neatszauks jį į Ispaniją.

— *Madrid.* Į gazieta „Correspondencia“ danesza nŭ salos

Kubos, kad maisztinjkai apgulė miestą Hoyo Colorado, gulinti tiktai asztŭnios mylios nŭ Havannos. Kariumėnė ispaniszka, czion esanti turėjo pasidŭti Kubiecziams. Jen. Camposas, kaip danesza tolraszis, sumuszė maisztinjkus arti Havannos.

— *Londonas.* „Vestminster Gazette“ danesza, kad karalienė Viktorija paraszė laiszką pas ciesorių Vilhelmą, kuriam ne labai prilankiai atsiliepė už jo įsimaizymą į reikalą transvalską, o labjausiai už telegramą su padėkavone, persiustą prezidentui Kruegeriui.

— *Londonas.* Vakarinėje dalyje miesto Londono jau nŭ poros dienų jauczemas antivokiszkas judėjimas. Whitechapelane iszdaužiti langai daugelyje dirbtuvių, uzlaikomų per Vokieczius. Klubai holenderski ir vokiszki, kurie randasi toje dalyja miesto užsidarinėjo isz baimės užpŭlimo angliszkių įpaikėlių. Įplaukose tankiai tinkasi musztynės tarp airalaivinių darbinjkų angliszkių su vokiszkais ir holenderskais. Pirmutiniai visados uzkabdydavo paskutinius.

— *Londonas.* Herc. Robinsonas, gubernatorius kolionijos Kapstadt, telegrapo vojo 7 d. Sausio isz Pretorijos sostapilės Transvalijos, kad atlaikė daneszimą nŭ komiteto reformų Johannesburgo, kureme danesza, kad svetimžemiai nutilo ir padėjo ginklus, stipriai pasitikėdami ant rando Burų, kad jiems ne bus jokios skriaudos padaryta.

Herc. Robinsonas, gubernatorius kolionijos Kapstadt, gaivina savo viltį, kad jam pasiseks daeit iki to, kad prezidentas Kruegeris sutiks ant iszleidimo angliszkių nevaljkų, kurie buvo paimti laikia judėjimo ekspedicijos dakt. Jamensono.

— *Berlynas.* Kaip girdėt tai dabartinis padėjimas Anglijos gana trąszkus. Rosije, Prancuzije ir Vokietije yra jei prieszingos. Austrije — nori sutaisyti Anglije su Vokietije, bet prie to niekadus nedaeis iki tam, kad butų paniekita depesza Vilhelmo, iszsiusta P. Kruegeriui.

— *Berlynas.* Žinios, atlaikytos isz Petropilės, parodo, kad De Vitte, ministeris finansų Rosijos, atsizsaukė priesz paskalas, isznesztas per vokiszka spaudą, buk Rosije norėjo paskolyt Suv. Valst. 60 milijonų rublių grynu aukšų. Isz Petropilės daėjo zinia, kad kunigaiksztis Lobanov'as Rostovskyi, ministeris užrubežinių dalykų, norėjo apznaimyt, kad caras niekadus ne pripazis doktrinos Monroego ir, kad tame dalyke užėmė tokę pat nūmonę, kaip Vokietije ir Anglije. Bet ta zinia ta neapgarsita, nę ne patvirtita.

Baronas Hammerstein'as, pabėgęs ex-rėdytojas „Kreuz Ztg.“, kuris buvo arezstavotas per vokiszka policija, laikomas yra iki sziam laikui kalėjime valakiszkam. Pakol atėis iszliūsavimas jo, tai da pereis keturiolika dienų. Policija ne paleidze jį nū akies, kad ne nusizudytų.

Berlyne, Hamburge ir kitų se miestųse vokiszka tveresi komitetai po prieziura kunig. Albrechto Meklembursko, turinti savo mierį surinkti pinigų, dėl szejmyņų Burų, kurios per ekspedicija dr. Jamensono, prapulde savo tėvus, arba taip turėjo nukęsti kām. Jau dabar surinkta yra 140,000 svarų szterl.

— *Berlynas.* Ciesorius Vilhelmas 6 diena szio mėnesio priėmė ant audencijos dra Leyd'ą, ministerį pietų — aprikoniszkos republikos. Ciesorius vokietijos užtikrino Le-

yd'ui, kad ponystė transvalskaga gali pasitikėt visados ant prilankumo Vokietijos.

— *Roma.* Depesza isz Massavos, sostapilės Eretryjos da nesza, nęsa Abisinczikai atakavojo miestą Makallę. Užpūlikai buvo atmuzti per valakiszka kariumenę stovinczia tam mieste. Abisinczikus vedė patsai Menelekas II.

— *Pretoria.* Randas Burų labai prieszingas tam, kad svetimzemei ne nor padėti ginklų. Isz 30,000 apginklitų svetimzemių, tiktai 2,000 iszdavė ginklus. Apsiginklavę Burai, kurie stovi ties Jahannesburgu, nori mestis ant apginklitų svetimzemių. Jeigu iki sziam laikui da nedaejo iki to, tai tiktai per tai, kad vadaai Burų laiko jūs labai druzciai.

Sausio 9 diena iszdūta buvo proklamacija, kurioje pasakyta, kad svetimzemei iki 16 dienai szio mėnesio iszdūtų ginklus. Visi, kurie paklaūsyt to, bus atvalniti nū visokios koros, iszskirent tiktai jų vadus.

— *Teheran, Persija.* Ap-skirtyje Khalkhal buvo didelis žemės drebėjimas, kuris 1,000 ypatų atneszė myrį. Pirmutinis drebėjimas buvo labai didelis. Isznaikino visai kaimą Zanzabad, o kitus aplinkinius kaimus didei apgriovė. Antras drebėjimas isznaikino miestelį Goi ir aplinkinėse nemažai atsiliepė. Patym mieste asztūni szimtai žmonių krito.

— *Pretoria.* Šanariai ekspedicijos dr. Jamensono, kurie buvo paimti per Burus, apleido tą miestą ir traukėsi ant rubezių Natalo. Pasiliko tiktai apicieriai ekspedicijos, bef ir szie bus tūjaus paleisti. Prezidentas Kruegeris iszdavė proklamacija į svetimzemis,

szaukdamas jūs, idant nekeltų maisztų ir prisidėtų prie užlaikymo republikos, kuri visokiems gaivalams dūda valnybę.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *New Britain, Conn.* 16 Sausio 1896 m. Kaip jau buvo pirmiaus garsita per laikraszczius, kad New Britaine bus paszventinimas kampinio akmens lietuviszkos bažnyczios per Naujus metus, taip viskas su Dievo padėjimu laimingai iszspildė, o priegtam Dievas davė gražų orą, — nors ir szal toka buvo vienok pagada, ir sausa taip, kad galima buvo atlikt tą darbą ko puikiausiai.

Taip, isz daleidimo Vieszpaties, apvaiszcziojom su labai iszkilminga paroda, ir pirmą kartą pasirodė New Britain lietuviai už tai paliko iszgirti nū visų; jo Mylista vyskupas per pamokslą gyrė lietuvius labai, kad mes su suvo darbu labai greitai pasiyrėm į pryszakį. Laikraszti New Britain Herald iszgyrė labai lietuviszka parodą ir aprokavo skaitlių, kad apie 300 ejo eilėse draugyszčių, ir apie 2000 buvo susirinkę publikos, ir taip sako toliaus tas laikraszti, tad ne didelis skaitlius lietuvijų randas sziam mieste, ir taip į trumpą laiką galėjo įgyt tokę puikę prapertę. Jo mylista vyskupas iszpeikė lenkus labai, ir jų draugytes, kaipo neprigulmingas, kadangi jų paczių kun. Buenovskis paskundė vyskupui. Dabar mes New Britainiečiai siunczem szirdingą padėkavonę Waterburio draugystei szv. Kazimiero, ir Union Citės draug. szv. Jurgio, už jų gerą pasielgimą, kurie nesigailėjo savo sveikatos taipogi ir kaszto ir taip pasirodė puikei, kaip jau puikiau negalima but; visi draugai užsidėjo prigulinczius draugytes ženklus, su karunomis ir su benais, o

da labjausiai kad pasamdė sav locną ekskurszin trainą, sukuriūm atvaževo ir taip pavalnų žmonių isz Waterburio, Pagirti esat vyrai, ir garbės verta draugystė szv. Kazimiero, ir szv. Jurgio, kurios mus taip sudrutinot su savo skaitlingu ir iszkilmingu pribuimu, kadangi nesarmata buvo visiems pasirodyt priesz svietą. Už taigi mūsų draugystė szv. Jūzapo isztare jumis szirdingą aczių. Lietuvių buvo suvaževę isz aplinkinio Konektikut steito taip gi ir isz Mesicziuset steit. Visi svecziai laika baliaus perleido labai linksmai užsiimdami visokiais szokiais. Taigi pusėtinai ir pelnėm ant to baliaus, nęs gryno pelno pribuvo į kasą \$223,61c.

Nezine dėl kokios priezasties mūsų kaimynai lietuviszki prabaszcziai nę vienas ne buvo; tiktai gūdotinas kun. Servetka isz Elizabeto atvaževo, ale jau po ceremonijų, ir taip trumpą laiką buvo pas mus kad ne teko visiems nę pasimatyt ir tūjaus iszvaževo su mūsų prabaszczium į Waterbury.

Dabar kad Dievas dūs visiems sveikatą sulaukti, kaip yra kontraktas užtvirtitas ant 1 dienos ateinanzio Kovo mėnesio turėsime gatavą savo locną lietuviszka bažnyczia. Taigi mieli broliai New Britainiečiai glauskimės visi į vieną kruvelę ir dūkim centus kiek kas galėdami neuzsileidami vienas kitam, isz ko ne poilgam laikui turėsime didelį dziauksmą, kada susilauksime savo locnus Dievo namus.

sekr. J. Brazauskas.

— *Mahanoy Plane, Pa.* 16 d. Sausio 96 m. Gūdotinas Rėdytojau „Vienybės“ praszau patalpīt szius kelis zodzius į jusų garbingą laikraszti, kad ir mūsų miestelį pradėjo pabust lietuviai ir atsi- mīt apie tėvynę savo.

Draugystė kareivių szv. Jurgio laikė savo pusmetinį susirinkimą 5 d. Sausio, 1896 m. Apart visokių rodų ir rinkimo vyriausybės, buvo perskaičytas lizskas nū gūdotino kun. Zilinsko „Susiv. Liet. Amer.“ prezidento, kuriame paragino mus kareiviską draugystę prigulėti prie „Susiv. Lietuvių Amer.“. Kada buvo perskaityta gromata ir perstatyta naudingumą vienybės nebuvo nė jokio prieszinjko, visi pristojų prigulėti į „Susivienijimą“ ir sutarė kad visi sunesztų mokestį ant kito susirinkimo, kuri bus nusiūsta pas kareivių „Susiv.“. Padėkavonė jums kareiviai už tokį jus naudingą sutarimą; tik ir toliau laikykitės sutikime vienas su kitu, mažu naužilgo galesime ką kitą nandingą padaryti. Taipgi padėkavonė kun. Žilinskui už paraginimą mus prie „Susiv.“. Su gūdone, *Plėniskis.*

Taipgi tam pacziam miesteliui yra kita draugystė po vardu *Algerdo* ukėsų. Tai Dievą apsaugok, kas ten darosi yra keli toki draugai, kad galėtų tai kitą szaukszte vandens prigirdytų.

Taip buvo susirinkimas 12 dienas Sausio 1896 m. Apart visokių sznektų ir nutarimų, kaip užpūle ant manęs. A. L. kad einų prieszais konstitucija, — tai tikras melas, ba kaip ta konststucije buvo daryta, tai asz įnesziau, kad but *Jadeta* dėl pagelbos darbininkų, ir visada laikau tą. Atsimyk L. kada buvo prasidėjusios Unijos tai lojei priesz manę katra tik sutikdavai kad priguli prie Unijos, ir pats esi darbinjku, o kad asz tavo pusbrolij pavariau nū darbo. Tai reikia pirma dazinoti teisybę, o raskui sznekėti arba vėl reikėjo nuvažiūti pas D. tai butum dazinojas, ar asz teisingai jį pavariau nū darbo, ar ne. Tai taip brolau krividą pada-

rius galima atlygti, bet szlovę nuplėszus niekadous neatlygsi. Isz szito rasztelio galite suprasti mieli skaitytojai „Vienybės“ kokių turime neprietelių musų darbūse. Kaip pasibaigs mus byla tai viską iszaiszkysiu, liksiu teismus, ar kaltas. Turiu liudytojų daugumą. Su gūdone *tas pats.*

— *Minersville, Pa.,* 14 dieną Sausio 1896 m.

Bedieviai nesnaudžte!

Bedieviai nesnaudžte mus miestelyje, ir vis kabinėjasi visokiais budais prie katalikų, kad tik kaip jūs nuskriausti, ir atimt dūnos paskutinį kasnį nū burnos.

Sztai kas atsitiko priesz *Naują Metą* sabatoje! Tai yra 28 d. Grūdžio praėjusių metų. Padarė visi bedieviai rodą, ir iszrinko nepilno proto vieną isz savo „Clubo“ sąnarij, *Miką Draugelį* kad jis eitų apskust *Vinčą Marazą* (karcziaminjka) už szinkavinimą, pardavinėjimą szventą dieną gėrymų. Taip gi už kortavinimą ir mažiem vaikam pardavinėjimą. Na ir žmogų paszaukę pas teisdarij, kur turėjo užsistatyt kaucijos \$55.

Bandė žmogelis gadit bedievius, bet veltui, nesa jau padarė isztarmę bedieviai, kad nū tos ir nū tos dienos, bus uždaryta karczema!?

Žmogelis buvo nusigandęs, iszgirdęs bedievių tokę isztarmę; ale vienok nenustojo vilties, jog be teisybės, taip begėdiszka! ant žmogaus užpūle. Jūkesi jie, kad jisai nemokas angliszkos kalbos, tai bus galima greit jį sunaikyt! Bet veltui buvo tas jų svarstymas! Nės vietoje jį paskandyt, pasijuto kad bedieviai į bonką sukimszti!...

Kada *Pottsville*’je pas teisdarij paklause: „Ar tu gerei pas M.? Ne. Ar tu kaziravai pas M.? Ne. Ar tavo vaikas gėrė? arba parneszė gėrymų nū M.? Ne“

Tada teisdaris sako *Draugeliui*: „tai kam tu jį skundei?! Ir ko tu nū jo jieszka!“?

Matant teisdariui, kad *Mikas Draugelis*, neturi pilno proto, atmetė jo bylą, ir paliepė kasztus užmokėt. O pinigų, neturint, reikia eit nabagai į cypę ant nakvynės!! Kur biednas „szlupinukas“, per visą naktį keikė savo draugus, kurie prie to prigundė! Negavo nabagas nė vailandziukę užmigt isz „desperacijos“! Pakol nabagą ant rytojaus iszgelbėjo.

Tai tav ir kast kitam dūbė o į kurę pats įpūlei!

O! begėdžei! begėdžei! jus bedieviai kur jus kova už buvij?! Kur jus kova už darbinjka?! Norit isztraukt paskutinį kasnį dūnos isz savo brolio! Ar negėda jums taip daryt! Giretės priesz žmones, kad jus teisybės jieszkote. Kur jus teisybė?!

Tikrai bedieviai jau isz proto iszėjo! Ale vienog likos kaip *Perkuno* numusztai žemin per 7 mastus!!

Jūzas Ramanauckas

Brangiausios gėrybės.

„Zeme tai yra kunas tautos“.

Isz lenkiszko vertė J. K.

(Tasa.)

II.

Persikėles isz savo stubos į Jono, užsiēmė prižiurėjimu siratų ir visos ukės. Prie darbo nesigailejo savo rankų ir norints jau buvo ne jaunūse metūse bet da ne vieną isz jaunųjų sugėdino savo darbsztumu, stiprumu ir nenuilsimu. Darbas niekadous nenualsydavo jo — ba labai bjaurinosi tingumu ir, laikydamas tai už nūdēmę akise žmonių ir Dievo, tankiai kalbėdavo mažiems siratoms: „darbūtis mes turime nenuilstancziai, taip kaip skruzdėlės, kurios kaip matyt yra sutvertos, kad sugėdit mus jeigu kada norėtume tingi-

niauti.

Darbūdamiesi ir doringai pasielgdami, užsipelnome meilę akise žmonių ir stojemės naudingi visam krasztui. Darbas nedaleidze mus papildymui nūdemių ir visokio pikto, bet vaisius darbo yra saldus dėl darbinjko ir brangus dėl visos tautos. Tenai, kur atskirios szejmynos turtingos, — ir visa tauta yra galinga. Dėlto visados reikia dirbti nenuilstancziai, kad ne pasilikti kaltinjkais visos musų tautos.

Taip isz jaunų dienų pratino *Baltrus* savo anukus prie darbavimosi, o kartu neužmiršo ir apie krikščioniszka ir tautiszka dvasę jų. Siūsdavo jūsi mokslainę, kad tenai pramoktų skaityti ir raszyt ir isz to po tam turėtų sav ir kitiems naudą. *Baltrus* buvo labai linksmas, matydamas, kad jo darbai nenucina ant vėjo.

Vienok ne apsiėjo be to, kad ir *Baltrus* nebutų turėjas liudnų dienų savo amzyje. Labjausiai sopėjo jam tas, kad jo vyriausias sunus *Jurgis*, nū to laik kaip tiktai pasiliko vienas, tūjaus pradėjo klaidingu keliu traukti. Nebudamas jau po prieziura tėvo, pradėjo tankiai atlankyti karczemą ir iszrado daug reikalų į miestą, o ukės mažai visai pradėjo uzziuřėti.

Nekartą užsimydavo *Baltrus* savo sunui, apie tokį jo darbą, bet veltui. *Jurgis* varė savo ir slėpėsi nū tėvo su savo darbais. Apsiautė jį negerai draugai ir traukė tankiai į miestą ar į karczemą ir ezion praeidavo tas taip brangus laikas. O laikas jau ir po teisybei buvo brangus, jau prasidėjo pavasaris, o su tūm ir visi lauko darbai, kad apsiziurėt ant ateinanczios ziemos su maistu.

Vienos dienos rytą, o buvo tai skaisti labai diena pavasario, kad net szirdis džiaugėsi — saulelė spindėjo aiszkiai ir

kaitino žemę, kuri linksmai žaliavo, neapsileisdama medžiais; paukšteliai, po orą skraidydami, giedojo linksmas daineles, garbindami Sutvertoją savo. Laukai iki sziol tuszti, mirgėjo dabar szen ir ten darbinjais, visur, kur tik tai pakreipi savo akis, pamatai linksma artojų, einanti paskui žagrę ir giedanti pavarario linksmas daineles; ten vel ukinjkas, garbindamas Augszciausejį ir praszydamas laimės, barsto grudus, ant iszartos ir minksztos dirvos; isz kur tai girdėtis buvo dainelė piemenukų, gananczių bandas, ir balsai birbynaiczių, padirbtų isz medžio, skraidė po laukus sykiu su visomis dainuszkomis. Žodziu sakant visur girdėtis buvo linksmybė pavarario.

Baltrus taipgi vaiksztinėjo paskui žagrę jau nū ankstauryto, o užaręs dikta plotą, susutojo idant dūti atsikvėpt gyvuliui, tankiai atsisukancziui ant jo, ne kaipo rodos praszanczio to atsilsio, o patsai tū tarpu paėmė paklodę ir prisipylęs grūdų, barstinėjo ant iszarto ploto, tikėdamasi gero vaisiaus ant ateinanczio rudens. Vyriausias sunus Jono, vaiksztinėjo paskui akėczias ir lygino užsėtą dirvą. Tiktai ant dirvos Jurgio, vyriausio sunaus Baltraus, nematyt buvo nė artojaus, nė sėjiko, nė akėtojaus.

Baltrus tankiai atsizvelgdamo ant tų dirvų, kur savo metūse tiek prisivaiksztinėjo ir netinginiaudamas dasilaukė geresnio kasnio dūnos ir sulyginanczių turtų, – ne kartą dabar atsiduso prie Augszciausiojo, praszydamas įkvėpimo Jurgiui iszminties, ir sugrazinimo ant tikro kelio. Sztai atėjo jau ir pietus. Jurgio kaip ne matyt, taip nematyt – Baltrui ir jo darbinjkams atneszė Jonienė pietus – atsisėdo pasilsėti ir gyvulėliams dūti atsikvėpti. Kaip

tai linksma ir saldu ant lauko po darbo pasidrutyti gėrybėmis Sutvertojaus ir atsizvelgti ant nuveikimo tos dienos, kaip tai džiaugiesi, kad ta diena nenuėjo ant niekų. Bet Baltrui ne mielas buvo nė valgis, ba mislis apie pasivedimą Jurgio labai nesmagei graužė jo szirdį ir užklausė czion Jonienės:

„Kas ten namieje girdėti apie Jurgi, kad iki sziol ant lauko jisai nepasirodo“?

— „Nėra dabar visai jo namieje; iszėjo į miestą“, atsako Jonienė.

„Kas per galas traukia jį į tą miestą, ir tokį gražų aukso laiką – praleidze ant vėjo“ pratarė nuliūdusiai Baltrus.

— „Oh! vargas, vargas“, atsiliepė Jonienė; „pakol buvo po jusų tėvuk, prieziura, tai nieko tū kart negalima buvo jam pasakyti, – toks buvo geras ir darbsztus, o dabar, susimylėk ant jo Vieszpatie; jau pradėjo taipgi pasiskust ir pati jo, kad jau ir dėl jos visai pradėjo eit niekin“.

„Ak! nežinau“, kalbėjo Baltrus, „ir ne galiu numanyti, kas jį atvedė ant to kelio“?

— „Perėis tas jo kvailumas ir susilaikys“, tieszyjo Baltrų Jonienė, matydama jo nuliūdimą.

„Ot! kalbi tu, bet neapsimislyjus, susipras, kada jau bus per velu“, pratarė Baltrus, „o dabar tas brangiausias laikas eina ant niekų“.

— „Aa, jug tai sziadien mieste turgus!“ – prakalbėjo Jonienė, tai mažu su koku dideliu reikalu nuėjo“.

„Tokios dienos niekas neapleidze dėl prekymeczio“, atsakė Baltrus – „tai didelė nūdėmė taip mėtyt veltui brangų laiką“.

Per visą pietų laiką tiktai ir kalbėjo apie Jurgi, jojo pasielgimas sunkiai spaudė ir graužė szirdį Baltraus. Po pasilsio ir vel isz naujo stvėrėsi už darbo, bet ne taip jau

linksmas, kaip pirmiau – mislyjo vis, kaip czion atversti ant tikro kelio Jurgi ir nū prapulties jį iszliūsūti.

Atėjo vakaras. Baltrus dikta gabalą užare ir užsėjo ir kada jau rengėsi eiti namon, paziurėjo į savo darbą, nusiėmė kepurę, persizegnojo ir eidamas kalbėjo poterius, dėkavodamas Dievui už tą taip gražę dieną ir praszydamas, kad paszlovintų jo darbams, ir kad atnesztų gerą vaisių. Parsivaręs namon, pastatė arklius į tvartą, paszėrė jū gerai, kad ant ryt dienos būtų stiprus į darbą, ir pasiskubines į Jurgio stubą, paklausė jo paczios:

„Ar jau namieje Jurgis“?

— „Da ne“ atsakė Jurgienė „bet asz mislyju, kad jau tūjaus pareis. Ar tėvukui reik mažu ko nū jo“?

„Ne, nieko man nereik“, atsakė Baltrus, „bet labai asz nusistebėjau ir net supykau, kad nesigriebe už darbo ir tokią gražią dieną perleidze ant niekų“.

— „Jisai užlygis tą dieną“ – atsakė Jurgienė, ramydama gerai linkentį tėvą.

„Praleistą laiką niekas neuzlygis, o labjausiai dabar dienose pavasario, sėję neprižiurėti, tai labai sunki nūdėmė“.

— „Jisai iszėjo su reikalais, arklį nor pirkti“ – teisino savo patį Jurgienė.

„Ugi ar tai nėra arklių tvartė“?

— „Tai, yra, bet jisai nor geresnį nusipirkt“.

„Na, tai jau mažu taip, bet dabar brangus, reikėjo pirmiau tai padaryti, o ne dabar kada jau reikia sėti ir isz koznos dienos naudotis“, kalbėjo Baltrus ir atsisveikinęs su Jurgiene, sugrižo namon ant atilsio, jausdamas, da sunkesnę nelaimę, ne kaip žinią apie myrį Jono, ant savo szirdies, o kuri jau gal but ne poilgam pasirodys ir iszeis nū pasielgi-

mo jo sunaus, Jurgio.

Artytam nū Užkrantės miestelyja, kaip rodos kaju buvo primuszta žmonių isz aplinkinės; jau ir tą dieną, kaip ir visados, buvo czion daugelis ir tokių, kurie visai be jokio reikalo, palikę ne kartą ir butinai reikalingiausią darbą, eina ar vazidūja ant prekymeczio. Per tai zinoma labai daug praprotija – ba ne tik ką neatlieka darbo, bet pragaiszina pinigų, ir brangų laiką, ne kartą da ir sveikata. Įprati-mas tas labai yra skaudulingas dėl ukinjku, ba apart virszui minėtų bledzių, da per tai pripranta tinginiaut ir girtūkliaut – o toki darbai greitai nuveda į vargus ir prapultį. Nėr zodzio apie tūs, kurie eina ant tokių metturgių su tikrais reikalais, mažu pardūt, ar nusipirkt ką reikalingą – bet verti papeikos tie, kurie pripratę tiktai, be jokio reikalo, valkiotis tokiomis dienomis, ir per tai trauke į prapultį. O kas isz to naudoja? Visados mūsų neprieteliai – ba vargas mūsų ir prispaudimas dūda jiems geriausią įrankį dėl atėmimo nū mūsų ukinjku žemės, tos brangiausios gėrybės.

(Toliaus bus).

Pjovyne Syvase.

(Pabaiga).

Didelei geidziau, kad kaip greicziau galėcziau iszsineszt isz to miesto, bet aibys kraugerių, iszskirtytų ir iszvaikytų isz miesto Syvas, nusineszė į aplinkinius kaimus, per tai kelei buvo baugus; todėl randas turkijos nedaleido vazidūti. Turėjau laukti net iki 25 Lapkriczio; tada dūta man keturi kareiviai dėl sargybos. Tūjaus leidausi į kelionę per Tokatą ir Amaziję į Samsumą. Ant kelio isz Syvas į Tokatą gulėjo mažu koke 200 užmusztų Armėnų, kurie, kaip matoma, norėjo pasigelbėti pabė-

gimu; kunai nekurių iš jų jau buvo apdraskyti laukinius šunimis. Kaimai Armėnų, gulinti pakelėse, buvo sudeginti; ukinikai ar nukankinti, ar išbėgiojo į girias ir kalnus, kur gal but numirs iš bado, ar suszals nū artimų jų žiemos šalčių.

Miestas Tokat gal padėkavot tiktai jenarolui Mustafai, kuris tur cizon savo sėdybą, ir per tai išsigelbėjo nū pjoynės; — jenarolas pagelbėjo miestą tiktai tūm, kad prisakė savo kareiviams išvaikyti aibis budelių, kurie jau pradėjo pasirodyt po aplinkines.

Artinantis prie miesto Amazijos ir vėl paregėjau daugelį užmusztų, gulinczių czia jau prie kelio; kunas vieno iš jų buvo begalvos, o szunes ir szakalai baigė veik visas mėsas nog jo. Czionai taip gi priesz nedėlę 150 žmonių krito nog įsiutimo fanatizmo mahometanų; kad ne gabumas gubernatoriaus Berkiro bakos, czion ir negeriau butų buvę, kaip kad Syvase. Su dideliu karščiu gynė krikszczionis, ir ne daugel reikėjo, kad ir patšai butų kritę po budelių ranka. Apie 20 szautuvių užriktūta buvo ant jo po kamanda opicierio su riksmu: „Jisai gina giaurus, jisai patšai yra giauru! ant prāpulties jam!“ Tiktai greitumas arklio išgelbėjo jį nū artymos giltinės.

Tolome asztūnių adynų kelionės nū Amazijos, guli dalis miestelis Mersivan, skaitantis apie 20,000 gyventojų. Tū pat kartu, kaip ir Amazijoje, ir czion tekėjo kraujas krikszczioniszkas, nės Armėnai kaipo musės krito po peiliais mahometanų, tūm tiktai ir buvo skirtumas tarp pjoynės Amazijoje, kad Mersivane krito su virsz 3,000 Armėnų. Bet nės Amazijoje, nės Mersivane ne buvo užmuszta jokio Turkaus. Abudu miestai apiplėszi ir daugelis namų

sudegita.

Po tokios baisios kelionės, atsikracziau pagalios ir Samsumą; czionai visos pardavinyczios Armėnų uždarytos ir visas miestas tartum numiręs, kur ne kur pamatysi einantį, o greicziau vis bėgantį kokį nors žmogų, kursai jeigu ir išėjo iš savo namų, tai vis bijosi, kad nepamatyti kur budelio mahometono. Ir czionai mat laukema tokių pat pjoynių, kas valanda, kaipo baisesios ryksztės, bet stovintis priplaukoje rusiszkas kariszkas laivas, baugino jų ir nedavė iszkelt pjoynės, todėl czion iki sziam laikui viskas buvo spakaina.

Viską ką tiktai macziau ir perleidau iszrodo dabar bjauriu sapnu. Apleidau krasztą, kur tiek sunkios kelionės perleidau ir kurį priesz keletą metų žinojau kaipo skaiscziau žydinti, tas krasztas linksmydavo manę visados ir rodydavo, kad da auksztesnė ateitė jo lauke; o dabar ryja jį barbariszka anarhija, ir visur matytis virstanti murai, kraujas ir vargai mirtini.

Margumynai.

— *Darbai Azijoje, Amerikoje ir Australijoje.* Apie neprieinamus tamsumus tų dalių svieto rodo sekantis. Metūse 1850 ant tolimos rytinės dalies Azijos ir vakarinės dalies Amerikos nebuvo nė vieno geležinkelio. Metūse 1861 pastatyti pirmutiniai stulpai telegrapo. Dabar jau nū 1867 metų prasidėjo laivinė kelionė iš Amerikos į Aziją, o metūse 1870 padarytas susineszimas toks pat ir su Australija. Iki 1857 metų Japonija uždaryta buvo dėl viso svieto. Sziaudien Kolumbija britaniszka, kuri per 40 metų buvo gryna pusezia, stojosi dabar szalis gana pilna judėjimo, su daugeliu bažnyčių, mokslainių, elektriszkų

apszvietimu, jau sziaudien iszczion iszveža anglių ir aukso ant 20 milijonų ir tur dabar jau 246 laivus. Iš vakarienių krasztų Sv. Valstijų iszsiunczia javus į Aziją, Australiją ir Europą, o su vynu ir alyva gal kelti konkurenciją su Prancuzija ir Ispanija. Australija ir salos vakarų indiszkos taip gyva varo apyvartą, kaip niekadės nebuvo giridėta.

Miestai Australijos, Sidnejo ir Melboure kas prie grynumo ir gero surėdymo, gal net pasilyginti jau ir su Paryziumi ar Washingtonu. Japonijoje iki 1870 metų visai nebuvo geležinkelių, metūse 1893 jau buvo 3,000 kilom.; 1880 metūse nebuvo suvis garlaivių, o jau 1892 m. Japonija skaitė 643 laivus garinius. Didelis žingsnis bus padarytas, įtaisius sibirską geležinkelį.

— *Didžiausios ant pasaulės girios.* Nekuris Revue Horticultols padūda žingeidingas žinias apie didžiansias girias ant pasaulės. Prie tokių milžinų priguli girios nepajudintos pietinėje Amerikoje, provincijose Quebec ir Ontario. Ta giria traukesi į pietus iki upei Hudson, o nū czion traukesi net iki Labradoro. Ilgumas isznesza 2,750 kilometrų, platumas gi 1,600 kilometrų. Pietinėje Amerikoje yra da neiszmierūtos girios lygumose upės Amazonkos ir žiemų — vakarinėje dalyje Brazilijos; jos turi 3,300 kilometrų ilgumo ir 2,000 kilometrų pločio. Eksploratoriai Vidurinės Amerikos primena, kad lygumose Kongo iki upių pradžios, kaip antai Niliaus ir Zambezi traukesi milžiniszkas miszkas, kurio ilgumas da nėra datirtas, o platumas isznesza iš viso 4.800 kilometrų.

— *Flota Europos ponysczių, Rosija 1894 metūse*

turėjo 355 didesnius ar mažesnius kariszkus laivus ir 30.000 kareivių marinių ant jų. Bėgije 1895 metų Rosijos flota gana pasididino ant kelių didesnių laivų kariszkų, taip kad ant pažiuros uzima dabar pirmutinę vietą kariszkos galybės ant vandenų, tarp kitų ponysczių.

— *Anglije.* Galybę vandenų Albiono sudeda 456 kariszki laivai įvairaus paveizdžio, tam skaitliuje 29 laivai pirmos kliasos, 31 kreiseris pirmos kliasos ir 53 kanonerkos pirmos kliasos), trys dideli indijų kariszki laivai, 40 mažesnių paskirtų dėl paskrasztinių reikalų, 7 dėl pagelbos, 105 dėl apgynimo naujokynių ir įplaukų Europoje, 16 airinių (žeglinių), 7 laivai stovintieji ant stacijų, 12 dėl sargybos, o iš viso 655 laivai. Tarp tų randasi 22 laivai, admiralski. Iš laivų angliszkų, pildanczių savo reikalus toliaus nū krantų Didžiosios Britanijos, randasi ant Viduržeminių ir Raudonųjų marių 32, prie Suesko kanalo 9, ant vandenų Pietinės Amerikos ir Vakarines Indijos 12, ant vandenų Didžiojo oceano apiplaujenczio Ameriką 7, pakrasztyje s. Gerros Vilties 16, Rytinėje Indijoje 10, ant vandenų Kino-japonskų 20, Australijoje 12. Apart to Anglije tur da keturis laivus kariszkus, paskirtus dėl kadetų marinių ir 6 laivus visados užimtus isztyrinėjimais hydrograficznais. O jeigu kada pakiltų karė, tai kožną iš 26 angliszkų draugyszezių laivinių turi savo kasztu įtaisyti po vieną laivą ir reikalingas įnages. Laikia tykos angliszka flota kariszka turi 4,200 apicierių ir 83,400 prastųjų. Pestinikai marinės kariumenės dalinasi ant trijų divizijų po 48 kompanijas kožnoje.

— *Prancuzije.* Antrą vietą po Anglijos uzima Prancu-

zije. Pagal randavą apgarsi-
mą ministerio marinių karisz-
kų spēkų už 1894 metus, tre-
czia republika turi 51 szarvū-
tą laivą (tam skaitliuja 27 di-
desni) su 22,105 žmonėmis; 56 kreiseriai (isz tų 12 pirmos
kliasos) su 16,206 žmonėmis,
25 laivai avizovi su 2,900
žmonių, 55 kononerkos su 2,
397 žmonėmis; 228 torpediniai
lūtai su 3,996 žmonėmis, ir 19
trantsportavų laivų su 4,236
žmonėmis, arba isz viso 444
laivai su 50,842 žmonėmis.

— *Vokietije.* Flota vokie-
tijos susideda isz 21 szarvūto
laivo (4 pirmos kliasos, 3 ant-
ros, 7 treczios ir 7 ketvirtos)
su 9,085 žmonėmis, 13 apszar-
vūtų kanonerkų su 992 žmo-
nėmis; 18 kreiserių (2 antros
kliasos, 7 treczios ir 8 ketvir-
tos) su 4,229 žmonėmis; 5 ka-
nonerkos su 446 žmonėmis; 9
laivai avizovi su 1,196 žmonė-
mis; 24 laivų moksliszkų su
4,261 žmogumi ir 9 laivai pas-
kirti dėl visokių reikalų —
sykiu su 88 laivais kariszkais
turincziūs 22,384 žmones. Isz
jų 44 priguli prie eskadros,
kurios pirmutine stovykla yra
Kilonije, o kiti priguli prie es-
kadros kurios stovykla randasi
Vilhelmshavene. Apart to
prie skaitliaus flotos vokieti-
jos priguli ir 9 dideli torpe-
dovcai ir 100 torpedovų lūtų.

— *Valakai.* Flota vala-
kiszka susideda kartu su lai-
vais transportavais, isz 348
laivų įvairio didumo, turin-
čių 35,975 žmones. Apart to
metūse 1894 pradėta budavoti
18 naujų laivų.

— *Austrije.* Flota Aus-
tro-vengerska susideda isz 10
didelių szarvinjų, 17 kreise-
rių, 63 torpedovų, (24 pirmos
kliasos, 31 antros kliasos ir 8
treczios kliasos), 3 avizovų, 6
magazinovų, 5 monitorų, 17
stacijinių (2 fregatai, 7 korve-
tai, 6 kanonerkos ir 2 garlai-

viai), 5 laivai dėl apgynimo
įplaukų ir pakraszczių, 8 lai-
vai moksliszki ir 5 dėl pagel-
bėjimo — o isz viso 139 laivai
kariszki, 578 apicierai ir 12,
000 prastųjų.

— *Turkije.* Kaip matyti
ant rasztų, tai turi 171 laivą
įvairaus didumo su 41,369
žmonėmis. Apart to da pri-
sideda 61 privatiszkas garlai-
vis.

— *Ispanije.* Iszskvrus už-
marines kolonijas, tur nedi-
delę flotą, ba tur tiktai 155
laivus įvairaus didumo ir tipo.
Daugelis isz tų visai jau negal
but imami, atsitikus reikalui.

— *Portugalije.* Dėl tan-
kių savo finansovų reikalų,
nors per tai ir mažiau turi,
kaip Ispanije, bet dėlto yra
isz 64 daug vertesnių ne kaip
Ispanijos, taipogi jį daugiau
turi ir apicierių ir prastųjų
kareivių ant tų laivų.

— *Graikije.* Pagal ran-
davas reliacijas nū 1894 metų,
tur turėti visokio didumo lai-
vų, prigulinczių prie kariszkos
flotos isz viso 65, su 5,200
apicierių ir prastųjų.

— *Danijos.* Isz likusių
ponysczių didžiausią flotą tur
ir taipgi didžiausias kariszkas
spekas ant tų laivų, beje: 7
szarvinjikai, 10 kreiserių, 8
kanonerkos, 22 torpedai, ap-
szarvūti, 12 laivų su minomis,
1 laivą karaliszką, 6 laivus
moksliszkus, 26 transportavus,
13 dėl apgynimo pakraszczių,
kartu visa flota susideda isz
107 laivų ir 13,912 žmonių.

— *Holandije.* Jau seniai
pamirszo apie savo, kada tai
galingą flotą; turi jįe szią-
dien tiktai 105 persenusios
konstrukcijos laivus kariszkus.
1894 metūse jau pradėta sta-
tyti tris naujus laivus.

— *Szvecije.* Turi isz viso

65 laivus, beje: 1 laivą admi-
ralską, 3 szarvūtus pirmos
kliasos, 4 szarvūtus antros
kliasos, 9 szarvūtus treczios
kliasos, 9 kanonerkas pirmos
kliasos, 1 kanonerką antros
6 torpedovcus 1 kliasos, 9
torpedovcus 2 kl., 4 kanoner-
kas moksliszkas 2 kl., 4 kor-
vetas ir 11 torpedovų.

— *Gelezinkeliai Suvienyto-
se Valstijose.* Gelezinkeliai
Suvienytų Valstijų kasztūja
apie \$9.000.000.000, (devynis
milijardus) vienas milijonas
darbinjų dirba ant anų.
Vagonas (Palaci sleeping car)
kasztūja apie 15.000 dol.
Vestbuled vagonas 17,000, in-
džinas sveria apie 50 tonų ir
gali pavežti ant lygumos dau-
giau neg 2,400 tonų Atchin-
son Topeka & Saute Fe gele-
zinkelis turi apie 8.000 mylių
linija gelezinkelio, kuri siekia
rytus ir vakarus yra „Canadi-
jan Pacific“, kuris pradeda
isz Quebec ir siekia iki tykųjų
marių.

— Romoje atsilaikė neper-
seniai ceremonije atnaujinimo
ir atsventinimo (reparatio)
bažnyczios Szvencziausios Ma-
rijos Panos ant Transtevere.
Ta bažnyczia yra pirmiausia,
kuri buvo paszventyta ant
szlovės S. S. Marijos Panos.
Popiezius s. Kalikstas pastatė
ją metūse 202 ant vietos, kur
pagal padavimą isz pirmų am-
žių krikščionybės dienoje
užgimimo Kristaus, prasimu-
szė fontanas su alyva ir nu-
plaukė į Tibrą. Bažnytėlė
atnaujinta buvo XII amž. per
Popiežių Inocentą II, kuris
paszventino ją dalyvume ketu-
rių patrijarkų; 70 arcivyskų-
pų, ir 400 vyskupų atvažiavu-
sių Romą dėl emimo dalyvu-
mo deszimtam koncylium eku-
menicznam.

Szalinėje koplyczėlėje kabo
paveikslas Sopulingos Moti-
nos Addolorato. Priesz de-
szimti dienų czionai papildyta

szventvagystė, piktadejai pa-
ėmė visą izdą, nutraukė pa-
veikslą, nulupo nū jo karuną
isz dijamento ir mecių simbo-
liczną isz brangaus metalo pa-
dirbta, kuriū szirdis Sopulin-
gos Motinos buvo perverta. Su-
kilimas piktumo krikščio-
niskos dvasės buvo neapsako-
mas. Ir laikia Triduum re-
parationis, daugelis dievūtų
spaudėsi į szventinyczią. Per
procesiją perneszta paveikslas
Addoloratos isz didžiojo alto-
riaus, kuriame priesz keletą
dienų buvo iszstatytas, į ko-
plyczią. Kelionėje, ant kožno
žingsnio į giesmes maiszėsi at-
siszaukimas dvasiszkas „Eviva
Maria!“ kuriam balsavo dau-
gelis tikrų krikščionių, susi-
grudusių priesz bažnyczią ir
negalinczių jau įeiti į vidų.
Tasai paveikslas Motinos So-
pulingos yra didelėje pagūdo-
je tarp Rymionų.

Apgarsinimai.

Karczema biliardas ir na-
mas Staliavonės ant pardavimo,
geroje vietoje, o tik už \$900,
400 užmokėti isz pradzios, o
pabaiga ant iszmokesties.

Dasiznoti ant szio adreso:

J. P. Murat,
554 Market str.
Newark N. J.

Meilingas Redaktorjau pra-
szau patalpiti tūs kelis žode-
lius į vienybę.

Apturėjau žinę isz užmarės
1895 metūse persiskyrė su
szium svietu dvasiszkas vado-
vas, kunigas Petras Czeka-
nautskas, paeinantis isz Kau-
no rėdybos, Panevezio pavie-
tos; kuris valdė po savo apie-
ka filiją Spirakių, ir tenai am-
žį savo pabaigė. Amžiau
metų turėjo 32 ir jaunosie die-
nųse Dievas ano pareikalavo
ir buvo nupravoditas į Roza
lino kapines kur palaidojė
Tai praszom pažįstamų ir nep-
žįstamų pasakyti nors vien
syki amžiną atilsį.

Dede ir jo seserenas.

Isz lenkiszko verte J. K.

(Tasa).

„Viskas labai gerai!“ kalbėjo po ilgų mislių, kraipydamas galvą. „Szirdis miela, ranka gera ir greita į pagelbą pavargėliams, tiktai sziczion kokis jūdulyš, sziczion pacziam viduryja szio brėzio, kuris ilgumą amžiaus parodo. Reikia sergėtis priesz baltą tavo draugą, jūdas nė vienas tav pikto nepadarys. Baltas žmogus tur piktas mislis ant Massos! Giga liepe: sergėkis to!“

„Aczių mocziutei, už persergėjimą“ atsakė, jūkaudamas, buklus jaunikaitis. „Vis tik tiek, ar tai but jūdas, ar baltas cziekis, bet visados, kada tiktai kas užpuls ant manęs, pasistengsiu, kaip galėdamas atmuszti tą, bet geriausiu musų pagelbinjku ir užtarėju yra tas, kuris gyvena tenai, augsztai dangusia: ir visoki užpūlikai yra niekūm priesz Aną. Laimingos nakties linkiu jums visiems vyrukai, o tav Herkulesai kūgreicziausio pasitaisymo!“

Iszleidziamas linksmais balsais tarnų, nukiutino į rumus. Norints tamsi buvo naktis, bet prie pliskėjimo žvaigždelių, atrado tą patį kelę, kuriūmi czion buvo atbėges, jau nepertoli matytis buvo rumai dėduko. Skubinosi, kad kaip greicziau dasisiekti namų. Bet jau visai netoli namų, ties tankumynu krumų, turėjo susilaikyti ant valandėlės. Iszgirdo czion szvilpimą kokio tai plono daikto, kuris prasineszė pro jį. Užsilaikė tasai kelmia palmos kurę galėjo lengvai pasiekti ranka. Be jokios baimės prisiartino prie kelmo ir isztraukė ies czion ilgą vilyezią su prisegtomis plunksnomis prie jos. Po tam, kaipo zaibas, priszoko prie krumo, isz kur toji atlekė. Bet jau nieko czion nerado; sznabzdėjimas tiktai skiremų, priesz valandėlę szakuczių krumo, davė dasiprotėti, kad czion priesz valandėlę buvo kas tai, loszdamas ant keno tai prapulties. Ant minutos užsimislyjo, ar vytis paskui, ar srgįti atgal; bet ant galo nutarė ant paskutinio, ir atsisuko ant namų, sznekėdamas su savimi: „Sena Giga žino, kaip matyti ateitę, ir jau turbut reikia labjau pasivaktūti nū užtrucintų vilyezzių žmonių baltųjų“.

„Priebutija sutiko Emerykas mažą szuniuką, bagstelėjo su ta vilyezzia ir tūjaus tas pradėjo visaip mėtytis cypdamas, o ant galo ir nustipo.“

„O tai mat tikrai ji buvo užtrucita“, kalbėjo sav Emerykas.

Sulauzė tą baisę giltinę į szmotelius, iszkasė dūbę ir, sudėjas czion szunį ir tūs szmotelius vilyezcios, vėl dailei viską ualygino.

„Taip, o dabar reikia palaukti, kas toliau bus, ir pamatysiu, kas czion toliau bus“, kalbėjo sav. „Bet dėdukas jokiū budu netur žinoti, kas su manim szįadien stojosi. Už tą sudavimą ir tūs kelis žodzius, kuriais asz jį szįadien iszkoliojau, norėjo atimti man gyvatą. Po to jau neatbutinai kas nors daugiau tur sleptis; pamazi tiktai, palengva, o su pagelba Dievo, kuris manę dabar iszgelbėjo nū tokio netikėto myrio, pasirodys pobiski ir ta uzdanga, kurios da dabar nematyti. Isztylėjimas tiktai, priesz viską tiktai užtylėti reikia, ir nepasizeisti tenai kokiu netikėtu žodziu“, po tam, uzdainaves

mylimiausią tėvyniszką dainelę, nubėgo kūgreicziau pas dėduką. Tas pasveikino jį iszmėtinėjimais, už taip ilgą atsitolijimą. Bet neilgai gavo jisai sznekėti, Emerykas iszsziaiszkįdamas ir persipraszydamas, kaip tiktai perkalbėjo jį, tūjaus pradėjo pasakoti, apie motiną savo, apie Europą ir t. t. Ponas Vanderstratenas klausė tų jo apsakymų iki giliam vidurnakeziui. Ir nors taip ilgai jūdu kalbėjo apie viską, bet Emerykas nė žodzio neprasitarė apie tai, kas su jūm atsitiko.

IV.

Maszinerija.

Kaip tik spinduliai saulės apszvietė virszunias artymojo miszko, jau Vanderstratenas pabarszokino į duris Emeryko, kambario ir paszaukė jį garsiu balsu idant keltų kūgreicziau ir apsirėdytų, ba tūjaus eisia pavaiksztinėti į laukus ir apziurėti plantaciją.

Neilgai nė reikėjo laukti jo Vanderstratenui, už kelių minutų laiko jau sukosi apie jį jo seserenas visai pasirėngęs eiti su jūm drauge. Iszėjo į sodą, isz sodo iszėjo į artymiausią, derlingiausią plantaciją. Neziurint ant taip ankstybos adynos, jau szimtai rankų krutėjo czion, ir kur tiktai Emerykas nukreipė savo akį, visur matyti buvo žibanczios akys jūdujų kurie labai dėkingai žiurėjo ant jo. Gabus jaunikaitis linksmino jų szirdis, tai galvą palenkdamas ir sveikindamas su laiminga diena, tai linksmais žodziais užsznekindams jūs, neziurėdamas visai, kad ir ponas Vanderstratenas užsiminėdavo jam, ir tykiu balsu kaip kada prakalbėdavo: „ne sėbrauk taip labai su jais, tais jūdpalaidunais“.

„Tai! juk jie taipgi toki žmonės, kaip ir asz ir tu dėdukai“, atsakė Emerykas jūkdamasi, tūjaus pamatysi, kaip jiems miela ta mano paszneka“.

Eidami tolyn, sutiko daziurėtoją, Mikalojų, kuris matomai pabalo savo veide, kaip tiktai asztri paziura Emeryko krito ant jo.

Neturėdami jokio reikalo ir jokios pasznekos su jūm, neuzsilaikė czion irėjo sav tolyn; bet toje valandoje, kada susilygino su jūm, daziurėtojas nuspaudęs baimę, ir veidmainigai jūkdamasi užstojo jiemdviem kelę ir paklausė Vanderstratena: „nū kokio laiko valdzia plantacijos jau priklauso jaunamjam ponaiczziui?“ Užklausymas tas nēmažai sumaiszė poną Vanderstrateną, potam pradėjo pasakoti kaip vakar vakarop sustabdytas buvo per Emeryką pildyme savo priderysczių. Emerykas klausė, stovėdamas, taip kad rodos visai nė nesiekė tas jo; bet jau kada dėdukas, atsigrėzias paklausė: ar tur teisybę Mikalojus savo kalboje, ir ar taip buvo, kaip apsakė?

„Taip, teisybė buvo taip!“ atsakė Emerykas, „gailiūsi tiktai dabar, kad tą barbarą, da geriau nepabaudziau. Jisai užmirszta, kad kankino tą vargūlėlį Herkulesą, kuris jau ir taip daug buvo kentėjas, sulauzias savo ranką, to tavo dirbtuvėje“. Atsisukias potam ant daziurėtojaus ir piktai žiurėdamas ant jo, pasakė Emerykas: „padėkavok Dievui, kad užtylėjau apie žinomą tav, o baisiai budeliszką darbą. Jeigu tiktai atsiszauksi vienu žodeliu, tūjaus apsakysiu dėdukui visą tavo darbą, kuris vertas yra tav myrio. Szalin neverteli, ir sergėkis da sykį taip budeliszka pasielgti, kaip vakar. Asz czion esiu ir nemiegosiu ant kožno žingsnio“.

Daziurėtojas sudrebėjo nū tų žodzių ir, pamatęs pikta veidą jaunikaiczio, nuėjo savo keliu, Ponas Vanderstrate-

nas atsiliopė po tam: „suneli, ne gadyk sav apsiėjimo su dažiurėtojum! Kad jisai czion nebutų ir ne jo nagaika, tai mes nė valandėlės nebutume ramūs. Asz neginu, padarė jisai szlektai, dėl bereikalo kankino vakar Herkulesą, galėjo palaukti, pakol visai pasitaisys, bet ir tu seserėnai neturėjai jokios tiesos maiszytis į tą pasielgimą, jau czion tav nieko nepriklausė prie to. Pamylėjau tavę seserėnai, kada pasidabojai man, o prieg tam esi sunum mano sesers, atsimyk vienok, kad tos meilės nepamestum; niekad os asz nedaleisiu idant turėtum taip daryti su tikru mano isztikimu Mikalojum“.

„Aczių labai už tą meilę, jeigu turiu jieszkot jos už neteisybę!“ atkirto Emerykas, pakeltas tikru piktumu. „Velyju sugrįžti į Europą, o ne kad czion žiurėti ant tų barbariszkų neteisumų, nū kurių szirdis plyszta matant“. Po tokio atsakymo, kaip tiktai susivaldė savę Vanderstratenas ir jau tiko su savo misle, kad sugrąžiti jį atgal, isz kur atvažiavo, bet pažiurėjo ant to dailaus veido ir jo sudėjimo, ir ant tų žibanczių mėlsvų akuczių, kurios taip aiszkiai priminė jam jo seserį, pāmirszo tūjaus visą savo piktumą ir apkabinęs jį meilei prakalbėjo: „Na, na, tiktai netaip karsztai mano peiliukė! palauk, o perėjus kokiam laikui tūjaus kitaip pradėsi žiurėti ant visko. Už kokį ten nemislytą paslydimą juk nevaziūsi atgal, mano suneli! Na tai kas daugiau Emerykai“. Užgerįtas ta kalba,ėjo tolyn su savo dėduku, pakoliai tasai nesusilaikė ant didelio ruimo, kur po pastogėmis gulėjo didelės daugybės visokių iszdarbių isz gelezių, stori volai, dantūti ratai, szriubai, szėnys, ir t. t. ir t. t.

„Sztas ruimas, kaip dabar jį matai, mano vaikeli, daug man pinigų kasztūja!“ kalbėjo su sunkiu jūku p. Vanderstratenas, atsidusdamas. „Czionai užkasiau daugelį tukstanczių dukatų holenderskų, praleidau tūs tukstanczius, numecziau veltui. Žiurėk ot szits, tai labjau grauzia man szirdį, asz neperseniai isz Europos jį pargabenau, ir jis daugiau suskylėjo man skrynę piniginę!“

„Ar tos maszinos niekai, ar sulauzytos?“ paklause Emerykas ir pradėjo žingeidziai ir su paisa žiurinėti tas daugybes gelezies. „Ne, vaikinia, viskas tas yra, geras ir czielybėje, tiktai kad niekas, negal tūs prakliamtus ratus ir szėnis sudėti, kaip prigul“, atsakė Vanderstratenas ir pasakoju tolyn nusiiminęs: „Pasidaviau ant rasztų, patikėjau užtikrinimams tų jusų palaidunų pabrikantų, mascziau, kad maszinos pagreitys ir padaugys mano uszdarbį, ir dėlto jas užprasziau ir iszsirasziau. Pilnas laivas pridėtas jų buvo. Dabar, kada jau parvezėm, pamatėm, koki tai durniai; visaip bandėme ir žiurinėjome, bet viskas veltui, nežiurint, kad nemažai pridėjome darbo ir supratimo. Susiedai iszjūkė manę už tas nereikalingas naujienas; tai mat ne gana, kad tiek tukstanczių turėjau unmesti, bet da ir ant jūko už tai esiu palaikytas. Tegul jūs velniai su tais savo iszmislais!“

„Tiktai ar neper anksti iszjūkė, ba geriau, sako, visados iszeina tam, kuris jūkesi ant pabaigos“, atsakė Emerykas, da labjau prisiziurėdamas prie tų gelezių. „Taip, taip mano dėdukai, taip pripratę buvo kalbėti mano tėvai: Sztas kaip man rodos, koks tai dalgis, tai yra dalis maszinos dėl cukriaus dirbimo, dūda tai dasimislyti ot stori volai, tai czion turbūt maszina ant garo, turinti sylą dvideszimts arklių — na dėduk ir kaži man dūsi, kaip užmokėsi, jeigu tą viską sutaisysiu?“

„Et! koks tu da vaikiszkas ir pienburnis!“ atsiliopė Vanderstratenas, jūkdamasi ir pykdamas tarpais. „Koks isz tavęs kytroliūs! Atvažiavai, ir mislyji, kad mums iszmėtinėjimus, ir pamokinimus davinėsi! Pasiliaukie geriau su savo tokiu apsiėjimu ir iszjūkimu kitų. Tikiūsi, kad rudys nepoilgam laikui panaikys viską, o per tai nors nereikės jau ant to žiurėti!“

„Dėduk! asz visai nesijūkiu“ atsakė Emerykas drąsiai. „Tiktai da kartą klausiu tavęs, kaip man užmokėsi jeigu su pagelba kokios keturiolikos murinų, pakol pereis kokia pora nedėlių, sudėstysiu ir sustatysiu visas tas maszinas? Asz truputį numanau apie tą darbą“.

„Vaikiali!“ pasakė p. Vanderstratenas „jeigu tu viską suriktūsi, tai tikrai sakau, kad atidūdu pusią viso uzdarbio, kas isz to bus gaunama!“

„Tai dėduk! asz tiek daug jau nenoriu už tokį mažą darbą“ atsakė jūkdamasi Emerykas. „Tiktai apie vieną praszytiu: dovanok man tą biedniuką Herkulesą, kurį tas barbaras daziurėtojas taip kankino vakar!“ „Bus jis tavo, o apart jo da tuzinas kitų tarnų!“ kalbėjo p. Vanderstratenas džiaugdamasi. „Seserėnai, jeigu tai tu padarysi, tai tūjaus pamatysi, kaip tavo dėdukas užmoka už mažiausią gerą jam padaryta. Kada pradėsi savo darbą?“

„Tūjau ryto isz ankstō!“ atsakė Emerykas. „Sziądien aprinksime vietą, ant kurios tos maszinos tur but pastatytos ir taipgi iszrinksime žmones, kurie turės padėti tam darbe. Reikalinga tiktai paczių drucziausių ir sveikiausių vyrų“.

„Imkie kokius nori ir kiek nori, turi visus ant pasirinkimo“, kalbėjo p. Vanderstratenas. „Imk kiek tiktai panorėsi, o jeigu pasiseks ta sunki uzdūtė, tai atvažiavimas tavo nė aūksu jau nebus užmokamas. Tiktai ar tu nesijūki isz manęs, vaikinia? Tūm kartu labai supykcziau ant tavęs ir geros szirdies neturėcziau.“ „Ale nerustauk dėdukai, jeigu tiktai maszinos yra geros ir viskas yra, apie ką dabar nežinau, ba viskas matai iszmėtyta, bet jeigu tiktai viską surasiu, tai jau nerugosi ant manęs. Tiktai praszau nepertraukinėti manęs, ir laikytis toli nū manęs, pakol asz patsai nepasakysiu, kad jau atlikau savo, ir pasakysiu tada: Viskas ant vietos pagūdotas mano dėduk Vanderstratenai.“ Toks atsiliopimas nelabai patiko dėdukui: niekad os nesitikėjo, kad jo seserėnas but ant tiek iszmislus ir isz szalies sznairavo ant jo ar tiktai jisai nesijūkia isz jo. Neuzkavotas teisingumas itas neklaidingumas prie pasakymo vardų visokių dalių maszinos privertė jį ant galo pasitikėti ant savo seserėno.

„Daryk, ką mislyji ir pataikysi“ pasakė, „o už keleto dienų vėl pasznekėsime isz naujo“.

(Toliau bus).

Pajieszkajimai.

Asz Petras Ramanautskas pajieszkau savo draugo pažįstamo isz krajaus, Adolfa Vasiliauską, isz kaimo Karkliszkės, Varnių parapijos, Telszių pavieta, 6 metai, kaip Amerike, 25 metų amžiaus. Kas apie jį žinotų arba jis patsai, praszau pakarnei dūti žinę ant tokio adreso:

Petras Ramanauskas
North Port L. I.
New York. (6)

Oi vyrai didelės

ir puikus balius bus Brooklynė. Pirma diena Vasario, kurį iszkels nauje parapije S.S. Marijos Panos. Tai jau Brooklynė parapije stojosi, kaip girdite, tai-gi labai szirdingai užpraszome visus brolius padūti savo brolišką ranką. Užpraszome visas draugystes isz Brooklynė, New Yorko, Elizabeth Port N. Y., Newarko ir t. t. Balius prasidės 7 adyną vakare po numeriu 90 grand st. Pelnas eina ant nauodos parapijos, arba bažnyczios. Kaip rodos, tai bus ponų ir panaiczių, senų moterėlių ir mergaiczių; tik nepamirszkite, o pakylėjimas pantaplių bus gražus. Varde parapijos Petras M. Abraitis prez. bal.

Balius! Balius!

Didelei puikus balius bus kelemas panedėlį 17 Vasariaus ant salės Stumps'o ant South ul. Wilkes-Barre, Pa.

Labai meilingai užpraszome visus brolius, kad ne patingėtumėte atsilankyti, nės visko bus, ko tiktai katras panorės, o įėjimas tiktai 25 centai, už tokę mažą prekę per isztisą vakarą galėsite sav linksmytis, iki nenorint.

Balius bus kelemas ant nauodos draugystės „Lietuvos Sunų“.

Komitetas.

Balius! Balius!

Garsus ir linksmas balius, kelemas draugystės szv. Mykolo, atsibus seredoje 15 dieną Sausio 1896 metų ant salės Landmassers Halle Wilkes Barre, Pa.

Įėjimas ant salės 25c.
Komitetas.

Balius! Balius!

Didelei puikus, iszkilmingas ir neapsakomai linksmas balius, bus kelemas draugystės szv. Jūzupo, 28 dieną Sausio 1896 metų, ant salės Peoples Theatre.

Labai užpraszomi yra visi jauni ir seni lietuviai, o labjausei lietuvaits ant tos stebėtinai puikios pūtos, kokia nor iszkelti virsz minėtoje dienoje, lietuviszka Plymouth'o draugystė.

Įėjimas ant salės 25 c.

Dovanai! Geriausias Elgin laikrodėlis su lenciugėliu.

Atsiųsk szitą apgarstinimą su savo pilnu vardu ir adresu o mes tav prisigalime geriausiai Elgin laikrodėlį su lenciugėliu dykal dėl peržlurėjimo. Luksztai yra czysto aukso 14tos prabos, su primalszytu metalu kuris jam pridėda drutybę ir geriau iszrodo ne kaip už \$40 laikrodėlis. Viduriai yra geriausiai Elgin, gvarantvojami ant 20 metų.

Lenciugėlis dailus paauksūtas ir pardavinėjamas pas dzlegornikus po \$3.50. Peržlurėk nuėjus ant express office tą viską, ir jelgu atrasi vertu tą pinigų, tai už mokėk tą menką sumą \$9.25 ir laikrodėlis su lenciugėliu bus tavo savasčia.

DIAMOND WATCH CO.
CHICAGO ILL.
15 - I. 96.

Galima gauti su prisijuntimuzias **knygas:**

1. Istorija Katolikų Bažnyczios. Ji yra labai naudinga dėl perskaitymo kožnam katalikui. Kasztūja 1,00.
2. Trumpa peržvalga lietuvių darbu Amerikoje 1892 m. Ji iszrodo aiskiai lietuviszkų bedievių darbus ir podraug kaip katalikas turi nū jų apsisaugoti. Kasztūja. 20c.
3. Valtis bei iszguldymas szventų

evangelijų ir lekcijų ant visų metų su labai naudingais dvasiszkais skaitymais. Puslapių esti 896. Linkėtina kad kožno lietuviu namūse jibutu. Kasztūja — 1,50c.

pas Kun. A. Burba. Box 1053
Plymouth, Luzerne, Co. Pa.

Ant. Mockaiczio „Kosciuszko Hotel“

Uzpraszau brolius lietuvius neužmirszti užėiti pas manę. Rasite pas manę meilingą priėmimą. Vynai, likieriai, alus, oigarai ir užkandžiai visada pas manę kuo no geriausi. 11 S. Canal Str., WILKES-BARRE, Priceas L. V. gėlestinkeldvari.

LIETUVISZKAS Saliunas

Jūzo Miliaucko,

Szaltas alus, skanus gėrymai, gardus, oigarai. Smagi vieta dėl užėigos. Praszau brolius atsilankyti pas manę.

Jūzas Miliauckas,
MAHANAY CITY.

Piglausia Lietuviszka krautuė visame mieste.

Galima gauti, perkant tik-tai už pinigą:

Kvietinių peczėtytų miltų	1.00
22 svaru cukriaus už	1.00
Kumpio svarą už	8 c.
Sudytų laszinių svarą už	8 c.
Rukytų laszinių svarą už	9½
Szvieži kumpei	7½ c.

Deszrelės baksais po 7 c. už svarą.
Svaras geriausių taukų — 7½ c.
7 dėzes Sardines — 25 c.
3 dėzes pieno 25 c.

— pas —

M. Bartikowsky,
252 East Market Str.,
Wilkes-Barre, Pa.
4-tose duryse nū Stegmaferio Bravoro.

Naujiena, Naujiena!!

Kas isz lietuvių neragavo, Lietuvoje budamas, **buvarsko alaus?**

Kaip jis skanus ir sveikas buvo; užkalydavo kraują ir szirdį pradziugidavo. Amerikoje tokio alaus iki sziol nebuvo. Bet paskutiniame laike atsirado labai jį panaszus, beje-LENKISZKAS LIETUVISZKAS ALUS. Jis yra malonus gerti, saldžiai ruksztus, sveikas. Taigi lietuviszki ir lenkiszki saluninkai privalo parsitraukti to LIETUVISZKO POLSKO ALAUS ir savo tautieczius jūmi vaizinti.

POLISH — LITHUANIAN
Brewing Co.
DANVILLE, PENN'A.

Lenkiszkos knygos

maldų, pargabentos isz užmarės.
Gaunamos pas Jūz. Pauksztį.

Westchnienie duszy pobożnej, zblór nabożentw i pieśni z przydaniem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów \$1,50.
Złoty Oltarz czyli zblór nabożentw dla chrześcian i katolików \$1,30.
Oltarzyk czyli zblór nabożentwa dla młodzieży katolickiej 70 c.
Wyborék nabożentwa dla młodzieży katolickiej 50 c.
Mały złoty oltarzyk dla pobożnych dzieck katolickich 45 c.

— Isz Chicagos. Czionai lietuviai dasilaukė vieną ir geriausia lietuviszką krautuė laikrodėlių: Kelpsch Noreiko & Co. Velyjame visiems lietuviams pirkti laikrodėlius, lenciugėlius, žiedus ir kitus daiktus no jų, nės tai yra tikri lietuviai, katrie gauna daugiau ir daugiau kostomerių kožną dieną. Jie padidino savo biznį pardūdami ne tik-tai vienus laikrodėlius, bet ir visokius daiktus kaipo: maszinas dėl drukavojimo gramatų, maszinas dėl siuvimo, armonikas, britvas, peilius ir t. t. Iszsiunczia daiktus į visus miestus ir miestelius Amerikos. Kas prisiųs savo adresą, gaus lietuviszką kataliogą ir gražų abrozėlį dykai. Adresavok taip: Kelpsch, Noreiko & Co. 105 Brown St. Chicago Ill.

Skaitykite Visi!

Gera vieta dėl prekybos ir lengvai prieinama, randasi toje dalyje miestelio kur daugiausiai gyvena lietuviai, lenkai ir Slavėnai.

Keturios prekybos gali buti tūse namūse, kaipo tai: krautuė valgomų daigtų, geležinių, mėsinyczia ir karcziama. Salė didelė ant virsziaus dėl balių ir mitingų. Du dideli tvartai užpakalyje Lotų, dėl užlaimo gyvulių.

Tą viską galima pirkti už \$8000, \$3000 mokant isz pradzių, o likusius ant lengvų iszlygų, randa atnesza \$90 ant mėnesio.

Nenorintis pirkti namą, gali tikt randavoti jį taipgi už prieinamą prekę.

Norintieji tame aiskiau dasizi-noti, kreipkitėsi po szium antraszu:

J. Firestin,
Duryea, Pa.